

EESTI 2012. AASTA I KVARTALI MAKSEBILANSI KOMMENTAAR

(Esmaste andmete põhjal)

- Eesti maksebilansi jooksevkonto oli 2012. aasta I kvartalis 86 miljoni euro suuruses puudujäägis.¹ See moodustas 2,2% sama kvartali sisemajanduse koguproduktist (SKP) ning oli aastataguse perioodiga võrreldes neljandiku võrra väiksem (vt tabel 1 ja joonis 1)². Ka aastatel 2009–2011, mil jooksevkonto oli aastases arvestuses ülejäägis, esines I kvartalis puudujääk.
- Jooksevkontot mõjutasid mitmed tegurid: ühelt poolt suurenes teenuste ekspordi-impordi ülejääk ning vähenes tulude väljavool, teiselt poolt aga paisus kaupade ekspordi-impordi puudujääk.
 - Väliskaubanduse puudujääk kasvas peamiselt investeerimiskaupade sisseveo suurenemise tõttu.
 - Enamiku teenuseliikide ekspordi-impordi ülejääk kasvas. Erandiks olid ehitusteenused: ehitusteenuste sisseostmisele suunatud riigisisene investeerimisnõudluse kasv viis selle teenuseliigi puudujääki.
 - Tulu netoväljavool vähenes eelkõige otseinvesteeringutulu vähenemise tõttu.
- Eesti majandus jätkas varasemast tagasihoidlikumas mahus netolaenuandjana. Finantskonto (sh reservid) kaudu liikus kapitali välja 42 miljonit eurot enam kui sisse tuli.
 - Krediidiasutused ja muud finantsvahendajad finantseerisid välismaailma 248 miljoni euro ulatuses, samas hõlmas kapitali netosissevool valitsemissektorisse 262 miljonit eurot.
 - Ettevõtlussektori piiriülesed finantsvood olid sisuliselt tasakaalus.
- Eesti majanduse koguvälisvõlg suurenes kvartaliga 2% ning oli I kvartali lõpus 15,8 miljardit eurot ehk 97% SKPst. Koguvälisvõlga suurendasid valitsemissektor ja muud sektorid. Netovälisvõlg (võlanõuded miinus võlakohustused) vähenes kvartaliga ligi viiendiku võrra ning oli 0,8 miljardit eurot ehk 5% SKPst.

Jooksevkonto puudujääk oli väiksem kui eelmise aasta I kvartalis

2011. aasta I kvartaliga võrreldes **kasvas kaupade import käesoleva aasta I kvartalis eelkõige investeerimiskaupade sisseveo toel ekspordist mõnevõrra kiiremini**. Kaupade import kasvas 10% ja eksport 9%. Kaubavahetuse puudujääk suurenes kolmandiku võrra, olles 175 miljonit eurot ning hõlmates 4,5% SKPst. Eksport ja import suurenesid kõigis olulisemates kaubagruppides (üksnes mineraalsete toodete import ei kasvanud).

¹ Maksebilansi I kvartali kuiste kiirhinnaangute jooksevkontode summa ja kvartali maksebilansi jooksevkonto suur erinevus tulenes andmete hii-semast ühekordsest täpsustamisest. Täpsustused puudutasid eelkõige kaupade ja teenuste importi.

² Jooksevkonto reinvesteeringut tuluta, mille puhul reaalseid rahalisi tehinguid ei toimu, oli ülejäägis, mis suhtena SKPsse oli 2%.

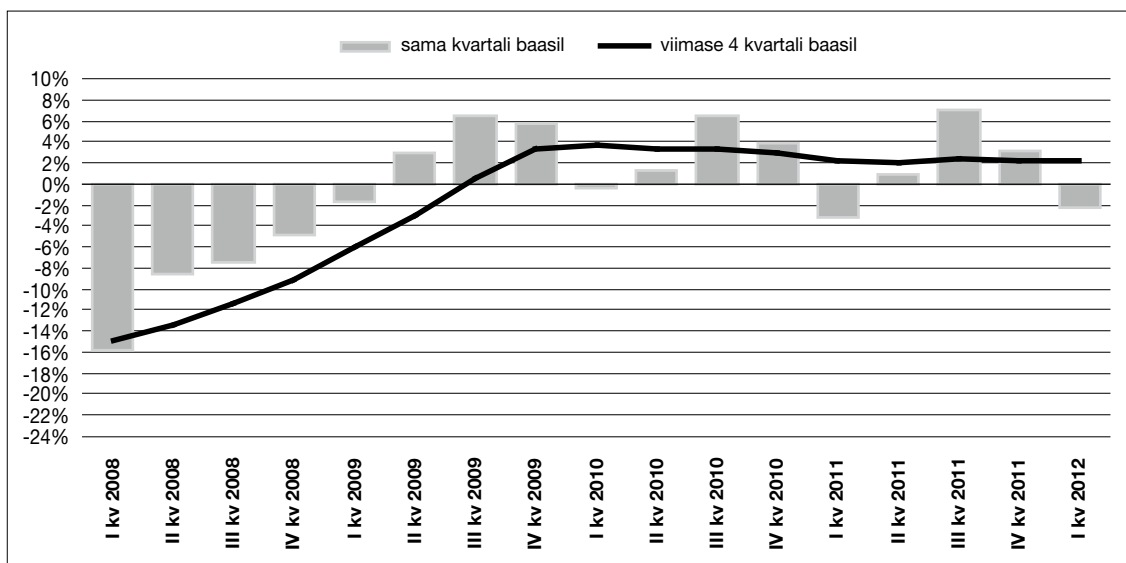
Tabel 1. Eesti maksebilanss (mln eurot)

Kirje	2010	2011					2012	
	Kokku	I	II	III	IV	Kokku	I	
Jooksevkonto	419,4	-118,2	35,9	291,4	130,3	339,5	-86,2	
Kaubad ja teenused	1 073,1	81,8	293,1	392,5	250,4	1 017,8	78,4	
Kaubad	-266,6	-129,2	-42,6	-37,2	-12,5	-221,5	-175,0	
kreedid (FOB)	8 769,0	2 743,0	3 180,0	3 069,0	3 063,9	12 055,9	2 982,6	
deebet (FOB)	-9 035,6	-2 872,2	-3 222,6	-3 106,2	-3 076,4	-12 277,4	-3 157,6	
Teenused	1 339,7	211,0	335,7	429,7	262,9	1 239,2	253,3	
kreedid	3 441,4	767,2	992,7	1 120,0	1 019,8	3 899,7	907,7	
deebet	-2 101,7	-556,2	-657,0	-690,3	-757,0	-2 660,4	-654,3	
Tulu	-893,5	-224,6	-288,7	-168,3	-251,0	-932,6	-174,7	
kreedid	703,3	212,6	218,0	243,1	187,8	861,6	185,0	
deebet	-1 596,9	-437,2	-506,8	-411,4	-438,8	-1 794,2	-359,7	
Jooksevülekanded	239,8	24,7	31,4	67,2	130,9	254,3	10,2	
kreedid	552,6	132,9	103,3	138,2	236,0	610,3	120,9	
deebet	-312,8	-108,1	-71,9	-71,0	-105,0	-356,1	-110,7	
Kapitali- ja finantskonto (reservvarata)	-1 176,9	83,3	-56,0	-125,9	-182,9	-281,4	98,0	
Kapitalikonto	505,2	187,1	113,9	159,5	209,0	669,5	86,8	
Finantskonto	-1 682,1	-103,7	-169,9	-285,4	-391,9	-950,9	11,3	
Otseinvesteeringud	1 100,1	186,6	390,7	850,0	-193,3	1 234,1	17,7	
Välismaal	-107,1	-224,8	-27,8	1 450,5	-148,8	1 049,1	-106,6	
Eestis	1 207,3	411,5	418,5	-600,5	-44,5	185,0	124,3	
Portfelliinvesteeringud	-462,1	212,9	-37,6	434,9	541,7	1 151,9	-118,2	
Nõuded	-316,8	201,4	-8,0	293,0	545,2	1 031,5	-86,5	
Omandiväärtpaberid	-303,8	8,1	-15,2	18,3	90,9	102,2	-102,8	
Võlaväärtpaberid	-13,0	193,2	7,2	274,7	454,2	929,3	16,3	
Kohustused	-145,3	11,5	-29,6	141,9	-3,5	120,4	-31,7	
Omandiväärtpaberid	30,0	0,0	-21,6	-28,0	-30,9	-80,5	-16,4	
Võlaväärtpaberid	-175,3	11,5	-8,0	170,0	27,4	200,8	-15,3	
Tuletisinstrumendid	32,7	-29,2	-13,6	12,2	-8,2	-38,8	26,6	
Nõuded	-0,9	-3,2	0,0	-29,8	10,4	-22,6	44,2	
Kohustused	33,6	-26,0	-13,6	42,0	-18,6	-16,2	-17,5	
Muud investeeringud	-2 352,7	-474,1	-509,4	-1 582,6	-732,1	-3 298,1	85,1	
Nõuded	-1 263,4	90,2	-932,0	-869,2	-499,6	-2 210,6	-299,6	
Pikaajalised	-322,5	-135,0	38,3	6,0	-2,8	-93,5	-153,9	
Lühiajalised	-940,8	225,2	-970,3	-875,2	-496,7	-2 117,1	-145,7	
Kohustused	-1 089,4	-564,3	422,6	-713,4	-232,6	-1 087,6	384,7	
Pikaajalised	-1 361,2	-422,2	-162,6	-160,4	-445,2	-1 190,3	232,6	
Lühiajalised	271,8	-142,1	585,2	-553,0	212,6	102,8	152,1	
Vead ja täpsustused	-73,8	59,6	12,5	-166,9	49,6	-45,3	41,3	
Üldbilanss	-831,3	24,8	-7,7	-1,4	-3,0	12,8	53,2	
Reservvara	831,3	-24,8	7,7	1,4	3,0	-12,8	-53,2	

Teenuste ekspordi-impordi ülejääk suurenes viiendiku võrra ning oli 253 miljonit eurot. Teenuste eksport ja import kasvasid võrdses tempos, mõlemad 18%. Ülejääk kasvas peamiselt tänu äri- ja veeteenustele. Varem ülejäägis olnud ehitusteenuste konto saldo muutus aga negatiivseks. Selle põhjuseks olid energeetikasektori renoveerimiseks sisseostetud ehitusteenused.

Tulukonto netoväljavool vähenes 2011. aasta I kvartaliga võrreldes viiendiku võrra ning ületas sissevoolu 175 miljoni euro võrra. Netoväljavoolu kahanemise põhjuseks oli asjaolu, et mitteresidentide Eestis teenitud tulu vähenes kiiremini kui residentide välismaal teenitud tulu (vastavalt 13% ja 18%), seda peamiselt otseinvesteeringutest tulude osas.

Jooksevülekannete ja kapitalikonto ülejääk oli kokku 96 miljonit eurot ehk rohkem kui kaks korda väiksem kui aasta varem. Jooksevülekannete väiksem ülejääk I kvartalis on tavapärane, kuna siis tasutakse

Joonis 1. Jooksevkonto saldo SKP suhtes

rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemakse. Kapitalikonto ülejäägi järsk langus oli tingitud saastekvootide müügitulude peaaegu olematuks muutumisest. Euroopa Liidu toetused infrastruktuuri arendamiseks laekusid endises mahus.

Eesti oli endiselt netolaenuandja

Kapitali väljavool finantskontol (koos reservidega) ületas sissevoolu 42 miljoni euro võrra. Põhiliseks väljavoolukanaliks olid portfelliinvesteeringud, sissevoolukanaliks aga muud investeeringud (mitmesugused laenud, hoiused ja muud nõuded-kohustused), mida toetasid väiksemas mahus tuletisinstrumendid ja otseinvesteeringud.

Otseinvesteeringute netosissevool oli tagasihoidlik ehk 18 miljonit eurot. Residentide otseinvesteeringud välisriikidesse moodustasid 106 miljonit eurot ja mitteresidentide otseinvesteeringud Eestisse 124 miljonit eurot. Mõlemas suunas tehtud otseinvesteeringute põhikomponentideks olid reinvesteeringud tulu ja ettevõtete grupisisene laenamine. Aktsia- või osakapitaliinvesteeringud jäid tagasihoidlikeks.

Portfelliinvesteeringute väljavool ületas sissevoolu 118 miljoni euro võrra. Selle põhjustas valdavalt muude sektorite (peamiselt investeerimisfondid) omandiväärtpaberite nõuete kasv.

Tuletisinstrumentide netosissevool oli 27 miljonit eurot.

Muudes investeeringutes pöördus viimastele aastatele iseloomulik kapitali netoväljavool kapitali netosissevooluks, mis ulatus 85 miljoni euroni. Muude investeeringute nõuded kasvasid 300 miljoni euro võrra, seda nii kaubanduskrediidi (muud sektorid), laenude (valitsemissektor) kui ka sularaha ja hoiuste arvel (krediitiasutused ja muud sektorid). Muude investeeringute kohustused suurenesid 385 miljoni euro võrra põhiliselt valitsemissektori ja muude sektorite laenukohustuste kasvu tõttu.

Reservid kasvasid 53 miljoni euro võrra.

Eesti koguvälisvõlg ehk kõigi majandussektorite välisvõlg kokku suurenes I kvartali jooksul 2% ning oli kvartali lõpus 15,8 miljardit eurot ehk 3% väiksem kui SKP. Koguvälisvõlga suurendasid valitsemissektor ja muud sektorid. Netovälisvõlg vähenes kvartali jooksul ligi viiendiku võrra ning oli kvartali lõpus 0,8 miljardit eurot ehk 5% SKPst. Netovälisvõlga vähendasid eelkõige valitsemissektor ja krediitiasutused.

* * *

Eesti maksebilansi, rahvusvahelise investeerimispositsiooni ja välisvõla üksikasjalikum statistika on olemas Eesti Panga veebilehel rubriigis „Statistika“. Maksebilansi pikem analüüs koos tabelite ja joonistega ilmub veebilehe rubriigis „Publikatsioonid“ eesti keeles 26. juunil ning inglise keeles 29. juunil 2012.

2012. aasta II kvartali maksebilanss avaldatakse Eesti Panga veebilehel (www.eestipank.ee) 7. septembril 2012 kell 12.